

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Одеського національного
університету імені І. І. Мечникова
д.б.н., проф. Іваниця В.О.

15 " квітня 2024 р.

(М.І.)

ВИТЯГ

з протоколу № 1 міжкафедрального наукового семінару
кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти
біологічного факультету
Одеського національного університету імені І. І. Мечникова
від 15 квітня 2024 р.

ПРИСУТНІ:

7 осіб із 11 наукових та науково-педагогічних працівників кафедри:

1. Макаренко Ольга Анатоліївна, доктор біологічних наук, старший науковий співробітник, завідувач кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти
2. Гладкій Тетяна Володимирівна, кандидат біологічних наук, доцент кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти
3. Кириленко Наталя Анатоліївна, доцент, кандидат біологічних наук
4. Рижко Ірина Леонідівна, доцент, кандидат біологічних наук
5. Коломійчук Тетяна Вікторівна, старший викладач
6. Павліченко Ольга Дмитрівна, старший викладач
7. Ткаченко Майя Вікторівна, доцент, кандидат педагогічних наук

На науковому семінарі присутні аспіранти:

1. Сідлецький Олексій Сергійович
3. Акішева Аліна Сергіївна
2. Грідіна Інна Родіонівна

На науковий семінар запрошені:

1. Зінченко Оксана Юріївна, кандидат біологічних наук, доцент кафедри мікробіології, вірусології та біотехнології.
2. Еберле Лідія Вікторівна, кандидат біологічних наук, доцент кафедри фармакології та технології ліків
3. Чернадчук Сніжана Сергіївна, кандидат біологічних наук, доцент кафедри молекулярної біології, біохімії та генетики

З присутніх – 2 доктори наук та 6 докторів філософії/кандидатів наук – фахівці за профілем представленої дисертації.

Головуючий на науковому семінарі – Чеботар Сабіна Віталіївна, доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент Національної академії аграрних наук, завідувач кафедри молекулярної біології, біохімії та генетики, гарант освітньо-наукової програми 091 Біологія третього рівня вищої освіти за спеціальністю 091 Біологія.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

Обговорення публічної презентації наукових результатів дисертації аспіранта кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти Кіки Владислава Володимировича на тему «Експериментальне дослідження стану кісткової тканини за умов розвитку хронічної алкогольної інтоксикації», представленої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 Біологія, галузь знань 09 Біологія.

Тему дисертації затверджено «3» листопада 2020 року на засіданні Вченої ради біологічного факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, протокол № 3, та «24» листопада 2020 року на засіданні вченої ради Одеського національного університету, протокол № 6.

Робота виконана на кафедрі фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

Науковий керівник Макаренко Ольга Анатоліївна, доктор біологічних наук, старший науковий співробітник, завідувач кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти.

СЛУХАЛИ:

1. Доповідь аспіранта кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти Кіки Владислава Володимировича за матеріалами дисертації на тему «Експериментальне дослідження стану кісткової тканини за умов розвитку хронічної алкогольної інтоксикації», представленої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 Біологія, галузь знань 09 Біологія. Науковий керівник Макаренко Ольга Анатоліївна, доктор біологічних наук, старший науковий співробітник, завідувач кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти.

2. Запитання до здобувача:

По доповіді було задано 27 запитань, на які доповідач дав розгорнуті та змістовні відповіді. Питання задавали: Кириленко Наталя Анатоліївна, доцент, кандидат біологічних наук; Чеботар Сабіна Віталіївна, доктор біологічних наук, професор; Коломійчук Тетяна Вікторівна, старший викладач; Сідлецький Олексій Сергійович, аспірант; Павліченко Ольга Дмитрівна, старший викладач; Гладкій Тетяна Володимирівна, кандидат біологічних наук, доцент; Чернадчук Сніжана Сергіївна, кандидат

біологічних наук.

3. Виступи присутніх

З оцінкою дисертації Кіки Владислава Володимировича виступили рецензенти Гладкій Тетяна Володимирівна, кандидат біологічних наук, доцент та Еберле Лідія Вікторівна, кандидат біологічних наук, доцент, які зазначили, що проведені дослідження на лабораторних щурах дозволили поглибити знання про патогенез порушень процесів ремоделювання у кістковій тканині при хронічній алкогольній інтоксикації. Доведено, що головною ланкою у патогенезі порушень в кістковій системі, викликаних хронічною алкоголізацією, є розвиток оксидативного стресу, що робить внесок у структурно-функціональні зміни кісток при алкоголізмі. Експериментально доведено профілактичну ефективність запропонованих комплексів корекції при порушеннях, викликаних алкогольною інтоксикацією, що призвело до нормалізації показників антиоксидантно-прооксидантного стану, резорбції і остеогенезу у кістковій тканині, а також маркерів запалення та дисбіозу у слизових оболонках травного тракту.

Автором за темою дисертації опубліковано 12 наукових праць: 6 статей (з них 5 статей у наукових фахових виданнях України), 6 тез у матеріалах конференцій.

Структура роботи в цілому відповідає загальній схемі побудови дисертацій та вимогам МОН України до дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Мета та завдання роботи сформульовані досить чітко, методи досліджень відповідають меті та завданням роботи, які послідовно розкриваються у розділі 3 і 4 дисертаційної роботи. Висновки в цілому відповідають завданням.

Однак у ході рецензування роботи виникли зауваження щодо оформлення рукопису та його змісту. Було виявлено ряд технічних недоліків, орфографічних та пунктуаційних помилок. Після доопрацювання та незначного редагування робота може бути представлена для подальшого розгляду.

З характеристикою здобувача виступив науковий керівник доктор біологічних наук, старший науковий співробітник, завідувач кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти Макаренко О.А., який відзначив, що за час навчання в аспірантурі здобувач проявив себе як старанний, працьовитий, здатний вчитись на помилках, добре виконував всі поставлені завдання, добре володіє практичними навичками у роботі із експериментальними тваринами, самостійно проводив моделювання патології на лабораторних щурах, частково виконав всі біохімічні дослідження, проводив сам статистичну обробку даних та аналіз отриманих результатів досліджень.

ВИСНОВОК

міжкафедрального наукового семінару про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації на тему:
«Експериментальне дослідження стану кісткової тканини за умов розвитку хронічної алкогольної інтоксикації»
здобувача ступеня доктора філософії Кіки Владислава Володимировича за спеціальністю 091 Біологія

1. **Актуальність теми дисертації та її зв'язок з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри** Дослідження дисертаційної роботи виконані в рамках наукової теми кафедри фізіології, здоров'я і безпеки людини та природничої освіти Одеського національного університету імені І. І. Мечникова «Дослідження лікувально-профілактичних властивостей раковин моллюсків Чорного моря», № держ. реєстрації 0119U000499 та ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України» «Експериментальне дослідження змін тканин ротової порожнини у щурів під впливом ксенобіотиків та гіпоксії» № держ. реєстрації 0120U105477 за договором від 05.09.2024 та угодою від 08.02.2021. Здобувач є співвиконавцем окремих фрагментів тем. УДК 57.084:611.018.4:615.099:612.393(043.5). 34. БІОЛОГІЯ: 90.27.39 - Біологічні та біомедичні вимірювання; 34.41.15 – Нормальна гістологія людини і тварин; 34.47 – Токсикологія; 34.39.41 – Обмін речовин. Живлення.

2. **Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів.** Дисертантом проведено пошук та аналіз джерел літератури за обраною темою. Разом з науковим керівником були визначені мета та завдання дослідження, обрані методи дослідження, сформовані висновки. Автором було самостійно проведено моделювання патології на лабораторних щурах, частково виконано біохімічні дослідження, статистичну обробку та аналіз отриманих результатів, написані статті, дисертаційна робота.

3. **Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій.**

Наукові положення, представлені у дисертаційній роботі Кіки В.В., обґрунтовані значним обсягом отриманих даних. Мета, завдання та план експериментальних досліджень логічно пов'язані, практична частина роботи виконана з використанням сучасних біохімічних та морфометричних методів дослідження. Достовірність отриманих результатів підтверджується їх опрацюванням за допомогою ANOVA та поправкою Бонферроні. Висновки відображують суть проведених досліджень та узагальнюють виявлені закономірності.

Здобувачем були проведені експериментальні дослідження по моделюванню хронічної алкогольної інтоксикації, дослідження

всмоктування та засвоєння кальцію, частково проведені біохімічні дослідження, за якими проведена оцінка стану кісткової системи у щурів при хронічній алкогольній інтоксикації. Результати оцінки є логічним доповненням подібних досліджень, що були проведені іншими науковцями.

4. Наукова новизна результатів дисертації.

Проведені дослідження на лабораторних щурах дозволили поглибити знання про патогенез порушень процесів ремоделювання у кістковій тканині при хронічній алкогольній інтоксикації.

Доведено, що головною ланкою у патогенезі порушень в кістковій системі, викликаних хронічною алкоголізацією, є розвиток оксидативного стресу, що робить внесок у структурно-функціональні зміни кісток при алкоголізмі.

На підставі власних результатів досліджень та даних літератури щодо розвитку оксидативного стресу у кістковій і травній системах в умовах хронічного введення алкоголю для попередження розвитку порушень було запропоновано застосування комплексів, які містять макро- та мікроелементи, кверцетин, вітаміни, цитрат кальцію з раковин устриць або сорбент.

Експериментально доведено профілактичну ефективність запропонованих комплексів корекції при порушеннях, викликаних алкогольною інтоксикацією, що призвело до нормалізації показників антиоксидантно-прооксидантного стану, резорбції і остеогенезу у кістковій тканині, а також маркерів запалення та дисбіозу у слизових оболонках травного тракту.

5. Теоретичне та практичне значення результатів дисертаційної роботи.

Встановлення головної ролі оксидативного стресу у кістковій та травній системах, що викликано хронічною алкогольною інтоксикацією, дозволило обґрунтувати склад мінерально-вітамінних комплексів корекції: мінерально-вітамінний комплекс та комплекс «Мінерол».

Застосування комплексів корекції дозволило попередити оксидативні, резорбційні, запальні та дисбіотичні порушення у травній та кістковій системах щурів з хронічною алкогольною інтоксикацією.

Отримані результати експериментального дослідження дають підставу рекомендувати використання мінерально-вітамінного комплексу та комплексу «Мінерол» у клінічній практиці особам, які не можуть відмовитися від регулярного прийому алкоголю для запобігання розвитку оксидативного стресу та порушень у кістковій та травній системах.

6. Оцінка структури та обсягу дисертації, її мови та стилю.

Дисертація за структурою, мовою та стилем викладення, а також оформленням, в цілому, відповідає загальній схемі побудови

дисертацій та вимогам МОН України до дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

7. Результати перевірки роботи на академічний плагіат

Дисертаційна робота була перевірена автоматизованим сервісом пошуку плагіату Unіcheck. Результати перевірки зафіксовано в звіті від 03.04.2024 року. Отримані наступні результати: оригінальність – 91,29 %, схожість – 8,71 %.

Висновки щодо запозичень, виявлених в роботі, є слухними і не є плагіатом, робота може бути рекомендована до захисту.

Інші факти, встановлені рецензентами у процесі перевірки: відсутні.

Висновок: За результатами перевірки дисертація Кіки Владислава Володимировича визнана оригінальною роботою, яка не містить елементів академічного плагіату.

8. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації.

Основні результати дисертації повною мірою викладено у 13 наукових праць: 6 статтях (з них 5 у наукових фахових виданнях України, 1 видання входить до міжнародної наукометричної бази Scopus), 6 тезах у матеріалах конференцій. Серед зазначених публікацій можуть бути зараховані за темою дисертації наступні:

Статті у фахових наукових виданнях

1. Макаренко О. А., Кіка В. В., Мудрик Л. М. Дисбаланс антиоксидантно-прооксидантної системи у кістковій тканині щелеп щурів при тривалому введенні етанолу. Вісник ОНУ, Серія: Біологія. 2021. Том 26. Випуск 1 (48). С. 105 – 114. [https://doi.org/10.18524/2077-1746.2021.1\(48\).232849](https://doi.org/10.18524/2077-1746.2021.1(48).232849)
2. Кіка В. В., Макаренко О. А., Новікова Ж. О. Розвиток запалення в травному тракті щурів після тривалого введення етанолу. Український журнал медицини, біології та спорту. 2021. Том 6. Випуск 6 (34). С. 253 – 258. <https://doi.org/10.26693/jmbs06.06.253>
3. Кіка В. В., Макаренко О. А. Розвиток оксидативного стресу у лабораторних щурів за алкогольної інтоксикації. Вісник Львівського університету. Серія біологічна. 2022. Випуск 87. С. 130 – 138. <https://doi.org/10.30970/VLUBS.2022.87.11>
4. Макаренко О. А., Карабаджак Л. І., Кіка В. В. Витривалість та показники інтоксикації головного мозку щурів на тлі хронічної алкоголізації. Вісник ОНУ. Біологія. 2022. Том 27. Випуск 1 (50). С. 107 – 114. [https://doi.org/10.18524/2077-1746.2022.1\(50\).259843](https://doi.org/10.18524/2077-1746.2022.1(50).259843)
5. Prophylactic efficiency of the administration of vitamin, mineral and sorbent complexes on bone tissue in female rats against the background of chronic alcohol consumption / Makarenko O. A., Kika V. V., Khodakov

I. V., Khromagina, L. M. Regulatory Mechanisms in Biosystems. 2023. Vol. 14 (1). P. 94 – 101. <https://doi.org/10.15421/022314> Scopus.

6. Кіка В. В., Макаренко О. А. Порівняльне дослідження протизапальної та антиоксидантної ефективності профілактичних препаратів в травному тракті щурів при хронічної алкогольної інтоксикації. Актуальні проблеми транспортної медицини. 2024. № 1 (75). С. 87 – 98. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.10888593>

9. Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозіумах, семінарах тощо.

Результати роботи доповідались на: науково-практичній конференції з міжнародною участю «42 Наукові читання імені О.О. Богомольця» (Київ, 2021); міжнародній науково-практичній інтернет-конференції Одеського державного аграрного університету (Одеса, 2021); IV науково-практичній інтернет-конференції з міжнародною участю (Харків, 2021); XXI читаннях ім. В. В. Підвисоцького (Одеса, 2022); Modern research in world science. Proceedings of the 7th International scientific and practical conference. SPC “Sci-conf.com.ua” (Lviv, 2022); V науково-практичній конференції студентів та молодих вчених з міжнародною участю (Харків, 2023).

У ході обговорення дисертації було зауваження щодо оформлення висновків дисертації.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Кіки Владислава Володимирович на тему «Експериментальне дослідження стану кісткової тканини за умов розвитку хронічної алкогольної інтоксикації».
2. Констатувати, що дисертація Кіки Владислава Володимировича за своїм науковим рівнем, новизною отриманих результатів, теоретичним та практичним значенням, змістом та оформленням повністю відповідає вимогам, що пред'являють до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії.
3. Наукові результати дисертації висвітлено у 6 наукових публікаціях, що відповідають вимогам чинного законодавства для здобуття ступеня доктора філософії. З них 5 статей у наукових фахових виданнях України/ 1 стаття у виданні, яке входить до міжнародних наукометричних баз Scopus, Web of Science.
4. Рекомендувати дисертацію Кіки Владислава Володимировича «Експериментальне дослідження стану кісткової тканини за умов розвитку хронічної алкогольної інтоксикації», подану на здобуття наукового ступеня

доктора філософії, з галузі знань 09 Біологія за спеціальністю 091 Біологія
для подання до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Результати голосування щодо затвердження Висновку та
рекомендації до захисту дисертації:

За		одинадцять
Проти	-	немає
Утримались	-	немає

Головуючий на міжкафедральному
науковому семінарі, доктор біологічних наук, професор.,
член-кореспондент Національної академії
аграрних наук,
завідувач кафедри молекулярної біології,
біохімії та генетики

 Чеботар С. В.

Відповідальний секретар
старший викладач кафедри фізіології,
здоров'я і безпеки людини
та природничої освіти

Коломійчук В.Т.

" 15 " квітня 2024 р.